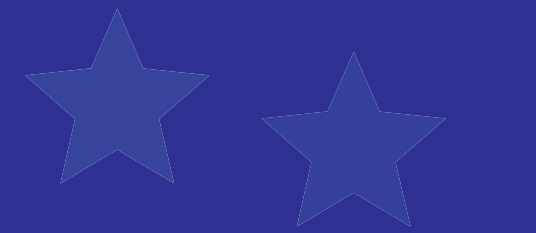

Влада Републике Србије
Министарство за економске
везе са иностранством
Сектор за европске интеграције

Програм **ТАЕКС**

Техничка помоћ
и размена
информација

Technical Assistance
Information Exchange -TAIEX

Влада Републике Србије
Министарство за економске
везе са иностранством
Сектор за европске интеграције

Програм **ТАЕКС**

*Техничка помоћ
и размена
информација*

*Technical Assistance
Information Exchange - TAIEX*

*Влада Републике Србије
Министарство за економске
везе са иностранством
Сектор за европске интеграције
Београд, фебруар 2004.*

Садржај

УВОД	4
ШТА ЈЕ ТАЕКС	5
КОЈЕ УСЛУГЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ТАЕКС	5
КАКО РАДИ ТАЕКС	6
КО СУ КОРИСНИЦИ	7
Јавна управа	7
Правосуђе и унутрашњи послови	8
Народна скупштина	9
Преводиоци и тумачи	10
Управа царина и лучке власти	11
Пољопривреда и прехранбена индустрија	12
Удружења у приватном сектору	13
Регионална и локална управа	14
Социјални дијалог	15
БАЗЕ ПОДАТАКА ТАЕКС	16
КОЈА ЈЕ ЦЕНА УСЛУГА ТАЕКС	17
У ЧЕМУ СЕ ПРОГРАМ ТАЕКС РАЗЛИКУЈЕ ОД ДРУГИХ ПРОГРАМА ФАР/КАРДС	17

Издавач

Влада Републике Србије
Министарство за економске
везе са иностранством
Сектор за европске интеграције

*Штампање овог приручника је потпомогнуто од стране
Министарства спољних послова Републике Француске.
Cette publication est réalisée avec le soutien du Ministère des
affaires étrangères de la République française.*

Уредник издања

Ана С. Трбовић

Аутори

Марија Поповић и Владимир Међак

Обрада текста

др Егон Фекете
Слободанка Тица

Техничка обрада

Продиде

Дизајн

Продиде

Штампа

Типографик

Тираж

500

CIP. Каталогизација у публикацији Народне библиотеке Србије, Београд

Програм ТАЕКС -Техничка помоћ и размена информација /Technical Assistance Information Exchange - TA/EX / Влада Републике Србије,
Министарство за економске везе са иностранством,
Сектор за европске интеграције / 2004, Београд

ISBN 86-84979-00-1

COBISS.SR-ID 111982604

Програм ТАЕКС

Техничка помоћ и размена информација

Technical Assistance Information Exchange - TAIEX

УВОД

На састанку Европског савета у Копенхагену, децембра 2002. године потврђено је да ће земље западног Балкана постати чланице Европске уније након што испуне постављене критеријуме за чланство. Такође је потврђена и одлучност Европске уније да активно помогне земљама западног Балкана у њиховим напорима да постану чланице ЕУ кроз Процес стабилизације и придруживања.

Процес стабилизације и придруживања (ПСП) је назив за целовит, стратешки приступ Европске уније према земљама западног Балкана (Албанија, Босна и Херцеговина, Македонија, Србија и Црна Гора, и Хрватска). Како би подржала ПСП, Европска унија је 2000. покренула програм помоћи КАРДС (*CARDS - Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation, Помос Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju*). Путем програма КАРДС Европска унија помаже земљама западног Балкана да остваре циљеве предвиђене Процесом стабилизације и придруживања, укључујући и потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању.

Како би додатно појачала помоћ земљама западног Балкана, на састанку шефова држава и влада Европске уније и земаља западног Балкана **у Солуну, јуна 2003. године, одлучено је да се програм правне помоћи ТАЕКС прошири и на земље укључене у Процес стабилизације и придруживања, односно на земље западног Балкана.** Предвиђено је да ТАЕКС буде посебно прилагођен потребама сваке земље у процесу придруживања. Помоћ из програма ТАЕКС су раније, пре одлуке самита у Солуну, могле да користе само државе које су званични кандидати за чланство у Европској унији.

У Бриселу је 8. децембра одржан састанак са представницима земаља западног Балкана којим је званично означен почетак рада програма ТАЕКС за западни Балкан. Европска комисија тренутно врши реорганизацију службе ТАЕКС како би одговорила додатним захтевима земаља западног Балкана. Очекује се да ће од пролећа 2004. године и службеници Србије и Црне Горе моћи да користе ову врсту правне помоћи у процесу усклађивања са нормама ЕУ. Овај приручник пружа основна упутства о начину коришћења програма ТАЕКС, на основу досадашње праксе Европске комисије.

Ана С. Трбовић
помоћник министра
Министарство за економске везе
са иностранством Републике Србије
Сектор за европске интеграције

ШТА ЈЕ ТАЕКС

ТАЕКС је одељење Европске комисије основано у оквиру Генералног директората "Проширење". Ово одељење се финансира кроз мултилатерални програм ФАР, односно КАРДС (PHARE/CARDS) по принципу "ко се први пријави". **Оно је осмишљено као вид краткорочне техничке помоћи земљама кандидатима и земљама западног Балкана у усклађивању њихових правних прописа са правним тековинама Европске уније (*acquis communautaire*) и у изградњи неопходне административне инфраструктуре.**

ТАЕКС практично има улогу посредника у преносу искустава Европске комисије и земаља чланица ЕУ земљама у процесу придруживања ЕУ. Програмом руководе стручњаци из одељења ТАЕКС, Генералног директората "Проширење" Европске комисије, уз тесну сарадњу са стручњацима државних и регионалних административних тела земаља чланица и других органа Европске уније, као што су Европски парламент, Комитет региона, Економски и социјални комитет и сл. Поред стручњака из државних и регионалних управа, ТАЕКС ангажује и стручњаке из разних удружења и институција из полу-приватног сектора, а у

КОЈЕ УСЛУГЕ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ТАЕКС

одређеним случајевима и са универзитета и из приватног сектора. На тај начин, корисници имају могућност да добију помоћ стручњака који обављају сличне послове на истом нивоу јавне управе у земљама чланицама, као стручњака који су специјализовани за одређена питања.

Основне намене ТАЕКС су:

★ **техничка помоћ и саветовање** при усклађивању националних законодавстава са правним тековинама ЕУ и изградњи институција;

★ **повећање транспарентности и обезбеђење несметаног тока информација** између службеника земаља у процесу придруживања ЕУ и стручњака који су у могућности да им обезбеде потребну техничку помоћ у прилагођавању законодавства и примени правних тековина ЕУ;

★ **стварање базе података о расположивој помоћи** за сваку земљу у процесу придруживања ЕУ **и постигнутом напретку у усклађивању** законодавства, на основу чега се обезбеђује тачан увид у степен правне усклађености земаља са правним тековинама Европске уније, као и у степен развијености институција задужених за њихову примену.

КАКО РАДИ ТАЕКС

ТАЕКС делује по принципу одговора на захтев за техничком помоћи ради решавања конкретног проблема у земљи у процесу придруживања ЕУ. Пошто се утврди да је захтев у складу са стратегијом претприступања земље у процесу придруживања ЕУ, као и са приоритетима утврђеним националним програмима за усвајање правних тековина ЕУ (приоритети ће бити утврђени на основу других извора за земље које не поседују ова документа; нпр. на основу препорука из годишњих извештаја Европске комисије), служба ТАЕКС у кратком року ангажује стручњаке са богатим искуством у области где се проблем јавио. **Трајање мисије стручњака у принципу није дужа од две недеље**, мада постоји могућност њеног продуживања. Могућа одредишта укључују сва места у оквиру Европске уније и земаља у процесу придруживања ЕУ.

ТАЕКС такође организује и мултилатералне **радионице и радне групе** у Бриселу, земљама чланицама и земљама у процесу придруживања ЕУ, као и билатералне радионице у земљама у процесу придруживања ЕУ. Постоји и могућност организације **информативних посета** представника земаља у процесу придруживања ЕУ Европској комисији и земљама чланицама, са циљем њиховог упознавања са начином примене правних тековина ЕУ. Ове студијске посете трају од два до четири дана, током којих представници земаља у процесу

придруживања ЕУ могу усвојити искуства и знања институција које посећују. Овај програм ТАЕКС је намењен првенствено јавној управи.

За регионалне и локалне власти постоји могућност организације **регионалних програма обуке**. У оквиру програма ТАЕКС се такође организују и **обуке за преводиоце** запослене у државним институцијама, као и набавка нових речника, електронске опреме и рачунарских програма.

ТАЕКС организује и тзв. **Мисије за процену (TAIEX - Evaluation Missions - Peer Reviews)**. Оне представљају пре свега инструмент подршке земљама у процесу придруживања ЕУ при утврђивању структура и институција које је неопходно основати или ојачати у циљу јачања административних капацитета, као и приликом тумачења и примене европског законодавства. Мисије за процену су и основни инструмент надзора над применом предложених мера. Оне се организују у сарадњи државне управе земље у процесу придруживања ЕУ и Европске комисије.

ТАЕКС **располаже базом података** која укључује све податке о расположивој помоћи за сваку земљу у процесу придруживања ЕУ, о напретку који је у тим земљама остварен у усклађивању законодавства, као и подацима о законодавству свих земаља које су укључене у програм.

ТАЕКС је првобитно био намењен корисницима фонда ФАР, а очекује се да ће најкасније почетком јануара 2004. године његове услуге бити доступне и земљама западног Балкана, односно земљама корисницима програма КАРДС (административне припреме су у току). Основне циљне групе ТАЕКС су:

- ★ Јавна управа,
- ★ Правосуђе и унутрашњи послови,
- ★ Народна скупштина,
- ★ Преводиоци и тумачи,
- ★ Управа царина и лучке власти,
- ★ Пољопривредни и прехранбени сектор,
- ★ Удружења у приватном сектору,
- ★ Регионална и локална управа,
- ★ Социјални дијалог.

ТАЕКС не комуницира са грађанима и појединачним привредним субјектима. Они могу послати захтев за савет или техничку помоћ преко **Министарства за економске везе са иностранством Републике Србије - Сектора за европске интеграције**, координатора процеса придруживања ЕУ (а тиме и координатора програма ТАЕКС) у Републици Србији. За Србију и Црну Гору биће одређен један, национални координатор на нивоу државне заједнице који ће имати два заменика, по један за сваку републику чланицу. Координатор програма ТАЕКС за Републику Србију ће деловати у оквиру Министарства за економске везе са иностранством Републике Србије - Сектор за европске интеграције.

Јавна управа

Захтеви службеника јавне управе су усмерени на правну подршку у усклађивању законодавства и помоћ при његовом спровођењу. У овој области, највеће интересовање је показано за радионице у оквиру којих се детаљније расправља о појединачним, специфичним проблемима или правним актима ЕУ. Да би одговорио овом захтеву, ТАЕКС организује појединачне радионице, намењене службеницима управе одређене земље. Земље чланице такође организују радионице на којима представљају своја искуства у спровођењу правних тековина ЕУ. Поред тога, генерални директорати Европске комисије организују у Бриселу велики број радионица у сарадњи са службом ТАЕКС. За разлику од радионица организованих само за одређену земљу, на овим радионицама се разговара о проблемима који су заједнички за све земље у процесу придруживања ЕУ. Поред радионица, често се организују и **семинари на којима се тумаче нови прописи и начини њиховог спровођења**, а с обзиром на велику посећеност, очекује се да ће они још више добити на значају.

ТАЕКС организује **информативне посете** за државне службенике земаља у процесу придруживања институцијама Европске уније и управама земаља чланица. ТАЕКС, такође, шаље стручњаке из земаља чланица ЕУ који помажу у решавању насталих проблема са којима се суочавају земље у процесу придруживања ЕУ приликом усвајања правних тековина ЕУ.

Правосуђе и унутрашњи послови

Циљ овог програма је **пружање одређених, крајње практичних знања из области права ЕУ судијама из земаља у процесу придруживања**. Овај програм такође могу да користе и запослени у ресорним министарствима: Министарству правде, Министарству спољних послова, Тужилаштву, Министарству унутрашњих послова, као и у другим телима која се баве спровођењем закона.

Како програм ради

Стручњаци се бирају из држава чланица, Суда правде, а понекад и из земаља у процесу придруживања ЕУ где се обука одвија. Стручњаци су најчешће **активне судије, тужиоци и припадници полиције**. Материјали за обуку се преводe на језик земље у којој се врши обука. **Семинари и радионице** обухватају све области правних тековина ЕУ у домену **правосуђа и унутрашњих послова** (нпр. Шенгенски споразум, контрола граница, азил, имиграција, правосудна сарадња у грађанским стварима, правосудна сарадња у кривичним стварима

укључујући и борбу против организованог криминала, привредни криминал и борбу против корупције итд.). Један од циљева семинара је и размена искустава са стручњацима који се баве поменутих питањима у државама чланицама ЕУ.

Област правосуђа и унутрашњих послова има велики значај како за Европску унију, тако и за друге земље у процесу придруживања, те је до сада организован велики број информативних посета земљама чланицама и стручних мисија које су боравиле у земљама кандидата. До сада је за земље кандидате организован већи број семинара, пре свега на тему привредног криминала, а већину полазника су сачињавали службеници полиције и тужиоци. Неколико земаља чланица, међу којима Немачка, Италија и Шведска, помогле су у организацији семинара ТАЕКС на теме као што су: борба против трговине људима, трговине дрогама, корупције, организованог криминала, тероризма и конфискације имовине стечене незаконитим путем. У сарадњи са одељењем Европске канцеларије за спречавање финансијских проневера (**OLAF**), ТАЕКС стално организује семинаре на тему **борбе против проневера** и облика сарадње у овој области између земаља у процесу придруживања ЕУ и Европске комисије.

У оквиру овог програма, пажња се мање посвећује општој обуци судија за примену европског законодавства, будући да је то већ обухваћено другим програмима ФАР/КАРДС, а и земље чланице пружају у овој области значајну помоћ земљама у процесу придруживања, на билатералној основи.

Народна скупштина

Главни циљ је помоћ посланицима Народне скупштине и другим законодавним телима да испуне своје **обавезе у процесу усвајања прописа ЕУ**. Овај програм такође пружа **могућност обуке** посланицима и службеницима секретаријата Народне скупштине о праву ЕУ, механизмима и поступцима доношења одлука у ЕУ.

Године 1999. покренута је тзв. **Мрежа за билатералну институционалну сарадњу (VICOPARL)** између скупштина земаља у процесу придруживања ЕУ и земаља чланица ЕУ. Њена основна функција је да обезбеди:

- ★помоћ земљама у процесу придруживања ЕУ у усвајању механизма и процедура које су створили парламенти држава чланица ЕУ ради праћења законодавства Европске уније и

- ★увид посланицима Народне скупштине и службеницима секретаријата земаља у процесу придруживања ЕУ у праксу европског законодавства.

Са тим циљем је отворена и **могућност тронедељног стажа** (радне праксе) у институцијама Европске уније за посланике и службенике секретаријата Народне скупштине.

Од 2001. године, ТАЕКС организује радионице под називом **"Питања и одговори"** у Бриселу. Сврха ових радионица је да се обезбеде потребне информације и помоћ секретаријатима скупштина земаља у процесу придруживања ЕУ током процеса усклађивања законодавства. Циљ ових радионица је да се:

- ★**успостави директан дијалог** са одабраним члановима и службеницима скупштинских одбора о кључним поглављима правних тековина ЕУ и
- ★**убрза усвајање прописа** Европске уније који подразумевају претходну расправу у Народној скупштини.

Разговара се пре свега о следећим областима: пољопривреда, правосуђе и унутрашњи послови и социјална питања и незапосленост. Европски парламент је активно укључен у рад ових радионица.

Преводиоци и тумачи

Основне активности у области превођења и лекторисања европског законодавства до сада су биле:

- ★**стална помоћ свим координационим јединицама за превођење** (*у Србији и Црној Гори тај посао обавља Канцеларија за придруживање Србије и Црне Горе Европској унији, а републике чланице учествују у избору приоритета за превођење);

- ★**заједнички програм обуке** организован од стране Европске комисије, Савета Европске уније и Суда правде,

Створена је **база података (CCVista), која садржи све преводе који су до данас урађени од стране земаља кандидата**. База је отворена за све заинтересоване. Њој се приступа преко интернет странице <http://www.taie.x.be>, (Databases).

Тренутно је у припреми тзв. "јединица за лекторисање" у оквиру Канцеларије ТАЕКС. У рад ове јединице ће бити укључени искусни лектори, већ запослени на пословима превођења у земљама у процесу придруживања ЕУ који ће у одређеном временском периоду половину радног времена проводити у Бриселу. Они ће имати улогу координатора између националних јединица за лекторисање, са једне стране, и европских институција, са друге. Од њих ће се очекивати да по завршетку програма пренесу стечено искуство кроз рад са институцијама и да обезбеде стални проток и пренос информација и знања.

Управа царина и лучке власти

Овај програм ТАЕКС пружа помоћ лучким властима, управи царина, бродским превозницима и синдикатима. Техничка помоћ се такође пружа и државним и регионалним властима одговорним за саобраћај.

Циљеви овог програма ТАЕКС су:

★ одговарање на захтеве држава у процесу придруживања. Одговор могу дати директно чланови одељења ТАЕКС или у сарадњи са домаћим стручњацима. Помоћ добијена овим путем мора бити у сагласности са другом помоћи која се добија путем других програма у оквиру фондова ФАР/КАРДС;

★ започињање активности од општег или посебног интереса. Тим такође може, након што установи потребе државе у процесу придруживања, започети активности за одговарање на те потребе у сарадњи са државом у процесу придруживања ЕУ или као одговор на предлог Европске комисије. Ове иницијативе се могу састојати од **међународних семинара или семинара намењених за одређену земљу** у процесу придруживања, са циљем објашњавања праксе у државама чланицама, слања стручњака из земаља чланица у земљу у процесу придруживања ЕУ, или од студијских посета стручњака из земаља у процесу придруживања земљама чланицама ЕУ;

★ пажљиво координирање рада тима са деловањем других донатора како би се најбоље искористила расположива средства и обезбедили најбољи резултати.

Јединице ТАЕКС за управу царина и лучке власти пружа саветодавне услуге и обезбеђује помоћ у следећим областима: **управљање и развој лука, заштита животне средине и управљање отпадом у лукама, безбедност и обезбеђење лука, социјална заштита морнара и лучких радника, примена царина и царинска контрола, ветеринарска, фитосанитарна и друге пограничне контроле, шенгенска контрола, итд.** Иако се ова служба тренутно бави претежно лукама и копненим путевима, очекује се да ће ускоро у њену надлежност бити укључени и аеродроми.

Пољопривреда и прехранбена индустрија

Од 1998. године спроводи се програм помоћи ТАЕКС у области пољопривреде. Ова област обухвата **ветеринарску и фитосанитарну контролу, заједничку пољопривредну политику и сеоски развој** представљајући притом највећи појединачни део права ЕУ.

Јединица за пољопривреду одељења ТАЕКС тренутно организује око 100 **семинара, радионица и саветодавних посета** годишње, укључујући око 300 стручњака и преко 3000 учесника из земаља кандидата. Велика потреба за семинарима одражава велики значај који пољопривреда заузима у оквиру Партнерстава за придруживање и великог обима законодавства ЕУ која се односи на ову област (око 50% правне тековине ЕУ) и потребе за развојем врло сложеног административног система неопходног за правилно спровођење правила из области пољопривреде. Одељење ТАЕКС пружа помоћ **не само управама држава у процесу придруживања ЕУ него и стручним и индустријским удружењима и регионалним и**

локалним властима, које играју велику улогу у приближавању стандардима ЕУ у овој области.

Циљ пољопривредне јединице ТАЕКС је:

★ **одговарање на** захтеве држава у процесу придруживања. Одговор могу дати директно чланови пољопривредне јединице ТАЕКС или у сарадњи са домаћим стручњацима. Сва помоћ овим путем мора бити усклађена са другом помоћи (не да је замењује), која се добија путем националног програма КАРДС; ★ **започињање активности од општег или посебног интереса.** Јединица такође може, након што установи потребе државе у процесу придруживања ЕУ, започети активности за одговарање на те потребе, у сарадњи са државом у процесу придруживања ЕУ или као одговор на мере предложене од стране Европске комисије. Ове иницијативе се могу састојати од међународних семинара са циљем објашњавања праксе у државама чланицама или од студијских посета стручњака из земаља у процесу придруживања земљама чланицама ЕУ. У ветеринарској и фитосанитарној области, образују се радне групе искусних службеника као и стручне подгрупе које помажу у организацији протока информација, планирању и обезбеђењу неопходне подршке националном програму КАРДС и програмима изградње институција. Такође се организују и образовни семинари у осетљивим областима попут безбедности хране.

★ **пажљиво координирање рада тима** са деловањем других донатора како би се најбоље искористиле расположива средства обезбеђујући у исто време најбоље резултате.

Од свих облика подршке које ТАЕКС обезбеђује пољопривредном и прехранбеном сектору, највише се ради у следећим областима:

- ★ ветерина,
- ★ фитосанитарна контрола,
- ★ прехранбена индустрија,
- ★ сеоски развој.

Удружења у приватном сектору

Програм је отворен за пословна и струковна удружења у државама у процесу придруживања ЕУ на чије ће пословање усвајање и примена права ЕУ имати утицаја (нпр. гранска, трговинска или индустријска удружења...). Међутим ТАЕКС не пружа помоћ **појединцима** или **појединим предузећима**.

У процесу проширења Европске уније, прилагођавање државних институција и политика је најбитније за испуњавање услова за чланство ЕУ. Ипак, ово не би било довољно за успешно проширење, ако представници пословних и струковних удружења нису укључени у цео процес, јер су предузетници ти који ће први изаћи на заједничко тржиште на коме ће морати да се носе са конкуренцијом и постојећим правилима тржишта. Претходна искуства показују да сарадња између предузећа из Европске уније и држава у процесу придруживања ЕУ најбоље доводи до прилагођавања предузећа из држава у процесу придруживања новим правилима пословања.

Непосредни циљ овог програма је:

- ★ **обавештавање пружањем брзог одговора на питања и захтеве за техничком помоћи** са циљем усвајања и примене права ЕУ као и обавештавање о утицају права ЕУ на приватни сектор;
- ★ **повезивање** оних којима је помоћ потребна и оних који је најбоље могу пружити;
- ★ **развој пословних и струковних** веза са одговарајућим пословним удружењима из ЕУ и подстицање стварања пословних удружења у областима у којима она не постоје, а њихово постојање би могло бити од користи за развој одређене делатности.

У оквиру програма за подршку удружењима из приватног сектора, служба ТАЕКС организује серију семинара под називом "Пословне недеље о проширењу", где се расправља претежно о областима правних тековина ЕУ које имају непосредан утицај на рад ових удружења. ТАЕКС организује ове семинаре за све заинтересоване земље. Они се одржавају на захтев удружења из земаља у процесу придруживања, где ТАЕКС настоји да, пре свега, оствари сарадњу са удружењима малих и средњих предузећа и представницима грађанског друштва: удружењима послодаваца, удружењима радника и одговарајућим интересним групама (земљорадницима, трговцима, струковним синдикатима, потрошачима, активистима за заштиту животне средине, невладиним организацијама и др.). До сада су семинари покривали пет кључних области: **политика заштите животне средине, политика заштите потрошача, политика запошљавања, финансијске услуге и законодавство у области хране и пића.**

Поред ових семинара, ТАЕКС организује и **појединачне семинаре за струковна и трговачка удружења**, на којима се, пре свега, разговара о политици конкуренције, саобраћаја, заштите потрошача, запошљавања и отпада.

Регионална и локална управа

Овај програм је покренут ради информисања и припреме регионалних и локалних власти у државама у процесу придруживања ЕУ, о новим могућностима које се отварају у процесу придруживања, њиховим правима и обавезама које проистичу из примене права ЕУ. **Успешна примена права ЕУ се може омогућити добром припремом регионалних и локалних**

власти, с обзиром на то, да је један, врло битан део примене права ЕУ управо у надлежности ових власти (нпр. регионални развој, коришћење структурних фондова итд.).

Циљ овог програма је унапређење знања о утицају права ЕУ на регионалном и локалном нивоу и подршка спровођењу мера ЕУ на локалном и регионалном нивоу.

Кроз програм ТАЕКС на регионалном и локалном нивоу ангажују се стручњаци из Европске комисије, али углавном из централних, регионалних и локалних власти држава чланица који су задужени за спровођење права ЕУ. Помоћ се углавном пружа кроз **семинаре и радионице** у земљама у процесу придруживања и **студијске посете** чланицама ЕУ. До сада одржани семинари су били **претежно техничке природе** и односили су се на: управљање водама, управљање отпадом, заштиту животне средине, државне субвенције, финансијску контролу и ревизију и сл. Такође је одржана серија семинара **о структурним фондовима**, са циљем да се регионалне управе земаља кандидата упознају са припремама које морају извршити како би биле у могућности да их користе.

Покренут је нови "регионални програм обуке ТАЕКС", који ће службенике регионалних власти припремити за извршење њихових будућих дужности. Највероватније ће се ускоро отпочети и са организацијом појединачних регионалних обука за земље у процесу придруживања, у којима ће регионалне власти бити позване да одреде стручњаке који ће имати прилику да се теоријски и практично упознају са начином рада одговарајућих одељења Европске комисије и регионалних власти земаља чланица. Од тих стручњака ће се затим очекивати да

оно што су научили пренесу својим колегама у земљи, дакле да они по повратку у земљу самостално организују такав вид обуке домаћим стручњацима.

Главна циљна група програма ТАЕКС на регионалном и локалном нивоу су службеници регионалних и локалних власти.

Социјални дијалог

Активности програма ТАЕКС у овој области су усмерене на пружање подршке развоју грађанског друштва у земљама у процесу придруживања. Највише пажње се посвећује обезбеђењу информација невладиним организацијама, пре свега организацијама послодаваца и радника који желе да се упознају са искуствима сличних организација из земаља чланица везаним за начине успостављања дијалога и сарадње са јавном управом. На нивоу Европске уније већ постоји значајан број законодавних аката који регулишу ову област, у које спадају Европски савет рада, Статут европског предузећа, Упутство о обавези информисања и консултације радника итд. Одељење ТАЕКС је у овој области спремно да обезбеди подршку прилагођену различитим потребама земаља у процесу придруживања ЕУ.

ТАЕКС БАЗЕ ПОДАТАКА

Информатички систем ТАЕКС обухвата следеће елементе:

- ★ **ТАЕКС** интернет страна - www.TAIEX.be,
- ★ базу података "Напредак" - детаљна листа прописа усвојених у земљама кандидатима,
- ★ брзе везе ка националним базама законодавства,
- ★ берза стручњака (The Expert Stock Exchange),
- ★ **Celex** - званична база података прописа Европске уније,
- ★ **Eurlex** - портал за приступ целокупном законодавству Европске уније,
- ★ **Vetlex** - консолидовани текстови ветеринарских мера Европске уније,
- ★ **Phytolex** - консолидовани текстови фитосанитарних мера Европске уније,
- ★ **AVIS** - *Advanced Veterinary Information System* - Информатички систем за ветеринарство,
- ★ **TAIEX** - *Job Card System* - средство за управљање свим активностима организованим од стране ТАЕКС и статистичка база података из угла земаља у процесу придруживања.

ТАЕКС интернет страна кроз календар активности пружа све информације о активностима ТАЕКС. Корисници имају могућност да са интернет стране преузму образац за захтев за помоћ (<http://www.taieX.be>, *Application forms*). Да би се конкурисало за помоћ из програма ТАЕКС битно је да образац за пријављивање садржи што прецизније информације о области интересовања

за коју се пријављује. Корисници могу на интернет страни ТАЕКС прочитати и преузети материјале који ближе објашњавају одређене активности програма.

Базу података "Напредак" (*Progress*) користе како земље у процесу придруживања, тако и Европска комисија. База се редовно ажурира додавањем најновијих мера које је предузела Европске уније и информацијама о примени правних тековина ЕУ у земљама у процесу придруживања.

База података "CCVista" је произашла из базе података "Напредак". Она представља базу прописа Европске уније преведених на званичне језике земаља кандидата.

"Берза стручњака" (*The Expert Stock Exchange*) се састоји од захтева земаља чланица ЕУ за ангажовање стручњака у мисијама у земљама у процесу придруживања ЕУ. Путем "Берзе стручњака" се организују информативне посете стручњака из земаља чланица ЕУ управама земаља у процесу придруживања. "Берза стручњака" омогућава свим заинтересованим чланицама ЕУ да имају јединствен и прегледан увид у потребе земаља у процесу придруживања ЕУ.

Поменути базе података се може приступити на интернет страни ТАЕКС <http://www.taieX.be>, (*Databases*).

КОЈА ЈЕ ЦЕНА УСЛУГА ТАЕКС

Услуге ТАЕКС се финансирају из програма ФАР/КАРДС. Програм покрива све трошкове техничке помоћи стручњака, било да потичу из јавног било из приватног сектора, као и све трошкове организације обуке, информативних посета, семинара и радионица како у Европској унији, тако и у земљама у процесу придруживања. Трошкови се покривају у складу са унапред утврђеним правилима и ценама који проистичу из општих упутстава за управљање програмом ФАР/КАРДС. За земље кориснице програма КАРДС (а то су земље западног Балкана: Албанија, Босна и Херцеговина, Македонија, Србија и Црна Гора, и Хрватска) предвиђен је фонд од 13 милиона евра за наредну годину (из регионалног програма КАРДС).

У ЧЕМУ СЕ ПРОГРАМ ТАЕКС РАЗЛИКУЈЕ ОД ДРУГИХ ПРОГРАМА ФАР/КАРДС

ТАЕКС је надградња постојећих програма ФАР/КАРДС и не замењује их нити се преклапа са њима. Док су остали програми помоћи углавном усмерени на дугорочне пројекте помоћи, ТАЕКС је превасходно усмерен на решавање правних проблема у кратком року користећи постојећа искустава и знања земаља чланица ЕУ. ТАЕКС, дакле, одговара на конкретне захтеве земаља у процесу придруживања ЕУ пружајући им конкретна и прилагодљива решења.

Влада Републике Србије
Министарство за економске
везе са иностранством
Сектор за европске интеграције
